

24.10.2024

21 §

Sopimusmuutos infrahankkeiden kustannuslaskentajärjestelmää koskevaan sopimukseen

HEL 2024-013982 T 02 08 02 01

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä esityksen, joka koskee infrahankkeiden kustannuslaskentajärjestelmää koskevan allianssisopimuksen muuttamista hankintalain 136 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdan perusteella. Sopimusmuutos koskee alkuperäisen hankintasopimuksen arvon muuttamista johtuen tarpeesta suorittaa sellaisia lisätöitä, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen sopimukseen. Toisaalta muutoksen tarve johtuu myös olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoita.

Alkuperäisen hankintapäätöksen ja sopimuksen kokonaisarvo kymmenen vuoden sopimuskaudelta laskettuna on ollut Helsingin kaupungin osalta arviolta enintään 1 500 000 euroa. Tämä sopimusmuutos koskee kolmatta palveluvaihetta (2025–2026), jota koskevan tilauksen arvo on kaupunkiympäristön toimialan osalta enintään 412 500 euroa. Sopimusmuutoksen arvo nyt tehtävään tilaukseen (2025–2026) on enintään 427 000 euroa (alv 0 %).

Sopimusmuutos ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun molemmat sopijapuolet ovat allekirjoittaneet erillisen sopimusmuutosasiakirjan. Ennen sopimusmuutosasiakirjan allekirjoittamista julkaistaan sopimusmuutosilmoitus.

Päätöksen perustelut

Asian tausta

Muutettavaksi esitetty allianssisopimus on perustunut toimialajohtajan hankintapäätökseen 20.6.2018 § 17, jolla päätettiin valita infrahankkeiden kustannuslaskentajärjestelmän ja palveluallianssin palveluntuottajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen yritysyhmittymä IHKu:n, jonka muodostavat Solita Oy, Ramboll Finland Oy ja Civilpoint Oy (nyk. Arkance Systems Finland Oy). Palvelun tilaajana toimivat Liikennevirasto (nyk. Väylävirasto) sekä Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun ja Jyväskylän kaupungit hankintarenkaana.

Hankinnan hankintailmoitus ja alustava tarjouspyyntö julkaistiin sähköisessä hankintailmoituskanava Hilmassa 2.3.2018. Kustannuslaskentajärjestelmä ja palvelu hankittiin projektiallianssina, jossa palveluntuotta-

24.10.2024

jalle maksetaan kustannuslaskentajärjestelmän ja palvelun tuottamisesta korvattavien kustannusten lisäksi palkkio, joka on 104 %. Helsingin kaupungille hankinnasta 10 vuoden sopimuskauden aikana aiheutuvat kustannukset oli arvioitu alkuperäisessä hankintapäätöksessä enintään 1 500 000 euroksi (alv. 0 %).

Hankintasopimusta on muutettu aiemmin seuraavasti:

- Vs. tietohallintopäällikön päätös 20.12.2022 § 21, HEL 2022-014957, jonka arvo on ollut 187 847 euroa,
- Yksikön päällikön päätös 16.1.2023 § 2, HEL 2023-000255, jonka arvo on ollut 123 750 euroa

Nyt tehtävä hankintapäätös koskee projektiallianssin 3. palveluvaiheen tilausta kaikkine tehtävineen, jolloin yhteenlasketut kustannukset ovat enintään 412 500 euroa (alv 0 %). Kustannukset jakautuvat kehittämissosaan 247 500 euroa sekä jatkuviin palveluihin ja asiakastukeen 165 000 euroa. Sopimusmuutoksen arvo koostuu 3. palveluvaiheen tilauksen arvosta. Lisäksi sopimusmuutoksen arvossa on otettu huomioon 2. palveluvaiheen kustannusten ennakoitu ylittyminen 14 500 eurolla.

Sopimusmuutoksen perustelut

Julkisista hankinnoista annetun lain 136 §:n 1 momentin mukaan hankintasopimusta tai puitejärjestelyä ei saa EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa tai kansalliset kynnysarvot ylittävissä liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa taikka käyttöoikeussopimuksissa olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman tämän lain mukaista uutta hankintamenettelyä.

136 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, hankintasopimukseen voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä, jos alkuperäisen sopimuskomppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisältyneet alkuperäiseen sopimukseen, ja jos sopimuskomppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä ja tämä aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten merkittävää päällekkäisyyttä hankintayksikölle.

136 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, hankintasopimukseen ja puitejärjestelyyn voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen tarve joh-

24.10.2024

tuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoita eikä muutos vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen.

Hankintayksikkö katsoo, että edellytykset edellä mainittujen hankintalain 136 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohtien mukaisten poikkeusperusteiden soveltamiseen täytyvät tässä tapauksessa.

Lisätöiden tarpeen ja olosuhdemuutoksen osalta on todettava, että alkuperäisen hankintapäätöksen perusteena ollut kustannuslaskelma on perustunut hyvin karkeisiin arvioihin tietojärjestelmähankkeen toteuttamisen kustannustasosta. Hankkeen tarkoituksena on ollut rakentaa allianssimallilla kokonaan uudenlainen järjestelmä infrahankkeiden kustannusten laskentaan, ja vasta kehittämisvaiheen jälkeen on ollut mahdollista arvioida realistisemmin järjestelmän kokonaiskustannuksia. Täsmällistä kustannustasoa on ollut mahdotonta ennakoita päätöksentekohetkellä.

Alkuperäisessä kustannuslaskelmassa on muun muassa arvioitu, että 3. palveluvaiheen aikana ei tarvittaisi enää tilaajien rahoittamaa järjestelmän kehittämistyötä. Tämä on osoittautunut hankkeen edetessä liian optimistiseksi arvioksi muun muassa seuraavista syistä:

Hankeosalaskennan laskentalogiikan toteuttaminen eri allianssikumppanien sisältö- ja tarkkuusvaatimusten mukaiseksi on osoittautunut ennakoitua monimutkaisemmaksi ja työläemmäksi tehtäväksi, mikä on kulluttanut järjestelmän kehittämiseen varattua budjettia ennakoitua enemmän. 2. palveluvaiheen aikana on kehitetty erityisesti perusparantamisen hankeosalaskennan laskentalogiikkaa. Allianssin alkuvaiheessa ole pystytty määrittämään tai tunnistamaan kaikkia erilaisia perusparantamisen hankeosalaskennan käyttötapauksia ja sitä myöten työmääräarviot on alun perin arvioitu liian alhaisiksi.

Järjestelmäkehityksen aikana myös vaatimukset kaupungeille ja kunnille päästöjen vähentämiseksi ovat merkittävästi muuttuneet ja kasvaneet. Järjestelmään toteutettiin erillistyönä tähän tarpeeseen vastamaan päästölaskentalaajennus, joka osaltaan vaatii jatkokehitystä ja ylläpitoa ja näin ollen on kasvattanut työmääriä.

Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, on ennakoitua pidempään jouduttu keskittymään järjestelmän perustoiminnallisuuksien kehittämiseen. Tästä johtuen järjestelmän pienkehitys, kuten käyttäjäpalautteen huomiointi järjestelmän käytettävyyden parantamisessa on jäänyt resursoimatta aikaisemmin.

Näistä syistä myös 3. palveluvaiheeseen on tarpeen budjetoida ennakoitua enemmän kehittämistyön kustannuksia.

24.10.2024

Alun perin oletuksena on ollut myös muun muassa se, että järjestelmän lisenssimyynnistä saatavilla tuloilla voitaisiin suoraan rahoittaa järjestelmän jatkokehitystä. Lisenssimyynnistä saatavat tulot ovat kuitenkin toistaiseksi jääneet odotettua pienemmiksi, ja lisäksi nyttemmin on ilmennyt, että lisenssimyynnin tulot on kirjanpito- ja verotusjuridisista syistä tuloutettava tilaajaorganisaatioille sen sijaan, että varoja voitaisiin käyttää suoraan jatkokehitykseen. Tästä syystä tilaajaorganisaatioiden on budjetoitava myös jatkokehitykseen käytettävät lisenssimyyntitulot hankinnan laskennallisiksi kustannuksiksi.

Allianssisopimus on toistaiseksi voimassa oleva ja siitä irtautuminen olisi periaatteessa mahdollista. Kuitenkin seuraavaan palveluvaiheeseen siirtyvän järjestelmän kehittämiseen on jo investoitu merkittävästi varoja, joten esimerkiksi koko allianssista irtautuminen alkuperäisen kustannusarvion ylittymisen johdosta ei ole hankintayksikölle taloudellisesti realistinen vaihtoehto.

Allianssi on työskennellyt usean vuoden ajan järjestelmän toiminnallisuuksien ja palvelumallin kehittämiseksi. Järjestelmätoimittajan vaihtaminen merkitsisi tämän yhteydessä kertyneen tietotaidon menettämistä ja merkittäviä investointeja uuden järjestelmätoimittajan kyvykkyyden saattamiseksi vastaavalle tasolle. Järjestelmän perustoiminnallisuuksien kehittäminen on edelleen käynnissä ja järjestelmätoimittajan vaihtaminen kesken tämän kehitystyön voisi aiheuttaa myös toiminnallista haittaa.

Lisäksi hankintalain 136 §:n 4 momentissa säädetään, että edellä käsitelyyn lisätyöperusteeseen liittyvän muutoksen arvo ei saa olla enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvioidaan jokaista muutosta itsenäisenä. Tällaisten muutosten tavoitteena ei saa kuitenkaan olla hankintalain säännösten kiertäminen.

Hankintayksikkö on arvioinut, että 3. palveluvaihetta koskevan sopimusmuutoksen arvo olisi yhteensä enintään 427 000 euroa (alv 0 %). Alkuperäisen sopimuksen arvoksi on kaupunkiympäristön toimialan osalta arvioitu 1 500 000 euroa, joten sopimusmuutoksen arvo on alle 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta. Tämän sopimusmuutoksen sisältö ei ole ollut tiedossa vielä edellisiä sopimusmuutoksia tehtäessä, eikä edellisiä muutoksia tarvitse ottaa huomioon tätä sopimusmuutosta arvioitaessa.

Hankintayksikkö tekee sopimusmuutoksesta 3. palveluvaihetta koskevan tilausliitteen alkuperäiseen sopimukseen. Tilausliite allekirjoitetaan kaikkien allianssin osapuolten toimesta.

Toimivalta

PostiosoitePL 58203
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi**Käyntiosoite**Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>**Puhelin**

09 310 1691

Y-tunnus

0201256-6

24.10.2024

Viranhaltijan toimivalta Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta). Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen (Kylk 19.12.2023 § 700) mukaan projektitoimisto -yksikön päälliköllä on hankintavaltuudet enintään 800 000 euron suuruisiin hankintoihin.

Hankintalain 136 §:n mukaisten sopimusmuutosten osalta hankintavaltuus määräytyy kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen mukaan sopimusmuutosten yhteenlasketun arvon perusteella, eikä hankinnan yhteenlasketun kokonaisarvon mukaisesti. Kaikkien sopimukseen tehtyjen sopimusmuutosten arvo on tässä tapauksessa 738 597 euroa. Projektitoimisto-yksikön päällikkö on näin ollen toimivaltainen päättämään sopimusmuutokseen liittyvästä hankinnasta.

Lisätiedot

Kimmo Iirola, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 34020
kimmo.irola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet**Ote**

Asianosaiset

Otteen liitteet

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunkiympäristölautakunta

24.10.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 21 §.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

24.10.2024

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

24.10.2024

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianton tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

24.10.2024

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala

Toimialan yhteiset palvelut

Kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut

Projektitoimisto-yksikkö

Yksikön päällikkö

Pöytäkirja

10 (11)

24.10.2024

Käyntiosoite: 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puhelinnumero: Pohjoisesplanadi 11-13
09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala

Toimialan yhteiset palvelut

Kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut

Projektitoimisto-yksikkö

Yksikön päällikkö

Pöytäkirja

11 (11)

24.10.2024

Mikael Eklöf
yksikön päällikkö

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 25.10.2024.

Postiosoite

PL 58203
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Y-tunnus

0201256-6